

A close-up, low-angle shot of a watch face, showing the hands and the dial. The watch is set against a light blue background. A prominent red horizontal bar is overlaid on the upper portion of the image, containing white text. The watch's hands are dark, and the dial has red markings. The watch case is visible at the bottom and right edges.

FFD's strategi

Udkast for perioden 2013-2017

FFD's strategi

Udkast for perioden 2013-2017

Hermed fremlægges bestyrelsens udkast til en strategi for de kommende år. Bestyrelsen finder, at der ligger store og afgørende udfordringer og opgaver foran både foreningen og skolerne, så højskolen stadig kan og skal spille en rolle i såvel samfundets som befolkningens liv og vækst. Det er bestyrelsens ønske, at dette afspejler sig i nærværende strategi, som der hermed fremlægges forslag til.

Indhold

- 1) Indledning – højskolen mellem dannelse og uddannelse
- 2) Strategiske indsatsområder og målsætninger for 2013-2017
 - a) Højskolens stemme
 - b) Interessevaretagelse
 - c) Pædagogisk udvikling
 - d) Information og markedsføring
 - e) Rådgivning og konsulentbistand
 - f) Internationalt arbejde

Strategien vil blive fulgt op af årlige handlingsplaner for de enkelte indsatsområder.

1. Indledning

Strategien tager afsæt i FFD's vedtægtsbestemte formål, som er "at arbejde for folkehøjskolens ide og skabe gode og frie vilkår for skoleformens udvikling".

Siden 1844 har den danske folkehøjskole spillet en vigtig rolle i udviklingen af det danske samfund, og denne rolle har især været tydelig i brydningstider. På højskolerne er mange – især unge – blevet oplivet og oplyst, så de har fået mod på livet og har fået lyst til at påtage sig ansvar for sig selv og andre. Folkehøjskolen har også hermed medvirket til, at det danske samfund er kendetegnet ved en stærk demokratisk kultur, et højt uddannelsesniveau og relativ stor lighed.

Ved indgangen til 2013 mødes højskolen af et samfund, der er præget af en øget globalisering, vigeende vækst, et velfærdssamfund under pres og en høj grad af individualisering, der medvirker til at ekskludere de svageste grupper i samfundet, herunder et alt for stort antal unge uden uddannelse. Den øgede globale konkurrence kræver, at langt flere unge uddanner sig mere og på et højere niveau, og på det globale arbejdsmarked lægges der stor vægt på evnen til selvstændig tænkning, initiativlyst og netværksdannelse.

Sideløbende med globaliseringens umiddelbare virkninger ses en modtendens med efterspørgsel af fysiske fællesskaber, substans, helhedstænkning, solidaritet og ønsket om en større forståelse for andre former for kapital end den økonomiske.

I et sådant scenarie med tendens til paradigmeskifte kan folkehøjskolen spille en vigtig rolle.

Højskolen mellem dannelse og uddannelse

Folkehøjskolen selv, dens opgaver og placering i samfundet skal være til stadig debat og under fortsat udvikling. I et samfund med et ofte meget snævert syn på uddannelse og arbejdsliv skal der sættes et klart fokus på højskolernes dannende funktion. Ikke mindst ved at pege på nødvendigheden af de forpligtende fællesskaber som et grundlag

for såvel et personligt fundament, et afsæt til det gode liv som for et samfunds demokratiske eksistens. Højskolerne kan være med til i en individorienteret tid at pege på, at individet og fællesskabet er gensidigt afhængige af hinanden, og at fællesskab er en aktiv demokratisk livsform. Dette grundsyn skal stå tydeligt og må ikke udviskes, når højskolerne involverer sig i uddannelses-, beskæftigelses-, social- eller sundhedspolitiske indsatsområder. Højskolens hovedsigte og egenart er en forudsætning for denne involvering.

Samtidig med denne vægtlægning på højskolens dannende funktion, skal højskolen fortsat byde ind på diverse samfundsmæssige og uddannelsesmæssige udfordringer. Ikke mindst skal højskolen orientere sig mod de unge og deres kultur og behov.

Højskolen skal være en accepteret medspiller i det uddannelsespolitiske billede, hvor vi skal byde ind i forhold til relevante uddannelses-, social- og arbejdsmarkedspolitiske initiativer. Vi skal gribe de kroge, der kommer forbi i form af nye uddannelser og have øje for de muligheder, der ligger i et stigende behov for, at mange voksne, herunder nye danskere, skal nyorientere sig og derfor har brug for motivering, afklaring og opkvalificering. Der skal derfor arbejdes for, at et højskoleophold i højere grad kan indgå i disse sammenhænge, og eksisterende barrierer fjernes.

Højskolerne har muligheden for i samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner at etablere forløb med formelt kompetencegivende elementer for den enkelte elevs højskoleforløb.

De lange kurser er højskolens kerneydelse og primært målrettet de unge, men de korte kurser sikrer, at også den voksne og ældre del af befolkningen kan få glæde af højskolen, og ved at indgå aktivt i diverse politiske initiativer kan højskolerne også i større omfang favne et elev- og kursistgrundlag, der er mere repræsentativt for den danske befolkning.

2. Strategiske indsatsområder og mål

1. Højskolens stemme

Sikre løbende information og debat om folkehøjskolens placering i kultur- og samfundslivet og i den uddannelsespolitiske debat, samt styrke tilhørsforholdet til folkehøjskolen for højskoleinteresserede.

2. Interessevaretagelse

Repræsentere skoleformen i forhandlinger med myndigheder og organisationer.

3. Pædagogisk udvikling

Understøtte forsøgs- og udviklingsarbejde på højskolerne, herunder tilbud af faglig og videreuddannende karakter, samt synliggøre værdien af højskolens virksomhed bredt set

4. Information og markedsføring

Skabe interesse for og formidle oplysning om folkehøjskolernes kurser/virksomhed.

5. Rådgivning og konsulentbistand

Yde service til højskolerne i deres økonomiske og administrative arbejde.

6. Internationalt arbejde

Bidrage til folkehøjskolernes og medlemmernes engagement i internationalt og mellemfolkeligt arbejde.

A. Højskolens stemme

FFD skal sikre løbende information og debat om folkehøjskolens placering i kultur- og samfundslivet og i den uddannelsespolitiske debat, samt styrke tilhørsforholdet til folkehøjskolen for højskoleinteresserede. Det er kendetegnende for højskolen, at man på både de korte og de lange kurser drøfter fælles anliggender, skaber rum for erfaringsudveksling og deler livserfaring, hvilket til sammen er afgørende for en samfundsudvikling til det fælles bedste. Med afsæt i hovedsigtet om livsoplysning, folkelig oplysning, og demokratisk dannelse kan højskolerne medvirke til, at elever og kursister bliver myndige, kritiske og ansvarlige borgere, der understøtter et stærkt civilsamfund.

Højskolebevægelsen har gennem generationer sat sit tydelige præg på den offentlige debat om samfunds-, social-, uddannelses-, kultur- og arbejdsmarkedspolitik, men i dag hører man ofte "højskolens stemme" efterspurgt i den offentlige debat, trods det at mange skoler, forstandere og lærere ytrer sig. Det er derfor en opgave at tydeliggøre højskolerne som en bevægelse med noget på sinde. Ikke med henblik på meningsmageri, men fordi højskolen med udgangspunkt i det fælles hovedsigtet og i kraft af sin praksiserfaring konstant forholder sig til det fælles bedste i samfundslivet bredt set.

Strategiske mål frem til 2017:

1. **Anerkendelse.** Højskolen er bredt set anerkendt for både sin dannende og uddannende funktion, og det generelle syn på højskolen er, at den har betydning for den enkelte og samfundet.
2. **Demokratisk dannelse.** Højskolerne har en bred politisk anerkendelse og folkelig forankring, så højskolen kan spille en aktiv og værdifuld rolle i demokratiudviklingen.
3. **Fællesskaber.** Højskolen fremstår med sine forpligtende fællesskaber og tilværelsesrelevante undervisning som en skoleform, hvor man kan udvikle og afklare sig personligt samt bidrage til forståelsen for aktivt medborgerskab.
4. **Civilsamfund.** Højskolen opfattes som en vigtig aktør i et aktivt civilsamfund, der med vægtig stemme medvirker til et aktivt og levende demokrati – både lokalt, nationalt og internationalt.
5. **Højskolen i debatten.** Højskolerne og foreningen markerer sig som tydelige aktører på den samfunds- og uddannelsespolitiske og kulturelle dagsorden.

B. Interessevaretagelse

FFD skal repræsentere skoleformen i forhandlinger med myndigheder og organisationer.

I en årrække har højskolens frihed været under pres, og vi har løbende måttet forsvare højskolens frihed til at drive private, selvejende skoler. Der skal derfor arbejdes for, at de snærende bånd løsnes gennem ændringer på regelområdet. Sådanne ændringer skal foretages med respekt for, at lovgivningen også er en beskyttelse af det særlige i vores skoleform.

Interessevaretagelse foregår selvfølgelig - og vigtigst - over for både politikere og embedsværk, men det er også afgørende for højskolens position og styrke, at foreningen og højskolerne indgår i netværk på regionalt, kommunalt og lokalt niveau, sådan at skoleformen så bredt som muligt fremtræder som et aktiv. Foreningen og de enkelte højskoler har etableret gode samarbejdsrelationer med kommuner, jobcentre og Ungdommens Uddannelsesvejledning, og denne indsats skal fortsættes og udvikles i takt med de ændringer, der sker i lovgivningen.

Strategiske mål frem til 2017:

1. **Skoleformens frihed.** Der er vedtaget en ny selvstændig lov om folkehøjskoler. En sådan lov respekterer højskolerne som private, selvejende institutioner med vide rammer til at kunne tilrettelægge sin skolevirksomhed på basis af skoleformens formål, tradition og egenart samt den enkelte skoles værdigrundlag.
2. **Nye højskoler.** En ny lov har medført gode vilkår for oprettelse af højskoler og åbnet for, at højskoler kan indgå i formelt samarbejde med hinanden og andre institutioner.
3. **Uddannelse.** Højskolen er anerkendt som en kvalificeret medspiller i forhold til at højne det generelle uddannelsesniveau i Danmark, jf. også afsnit C.
4. **Barrierer.** De barrierer, der findes i forskellige regelsæt for særlige gruppers deltagelse i et højskoleophold, er fjernet.

5. **En stærk forening.** Foreningens organisation og struktur anses som stærkest mulig til at varetage en optimal interessevaretagelse.
6. **Involvering.** Foreningen og dens medlemmer er repræsenteret i råd, udvalg og fora centralt og lokalt for dermed at varetage skoleformens interesser bredt set.
7. **Tværgående samarbejde.** Foreningen har et godt samarbejde med foreninger og organisationer med fokus på varetagelse af fælles interesser.

C. Pædagogisk udvikling

FFD skal understøtte forsøgs- og udviklingsarbejde på højskolerne, herunder tilbud af faglig og videreuddannende karakter, samt synliggøre værdien af højskolens virksomhed bredt set.

Som nævnt indledningsvis skal højskolens dannelsessigte stå mere centralt i foreningens arbejde i den kommende periode, og det er afgørende, at hovedsigtet om folkelig oplysning, livsoplysning og demokratisk dannelse er udgangspunktet for foreningens udviklingsarbejde, kursusvirksomhed og synliggørelse. Højskolens forpligtende fællesskab, dens betydning for personlige udvikling og afklaring, en høj faglig kvalitet i undervisningen og andre kerneområder må være gennemgående temaer, når foreningen og højskolerne iværksætter udviklingsarbejde.

Foreningens og højskolernes brede udviklingsarbejder om højskolens kerne, undervisning af bred almen karakter og samværets betydning har involveret mange i en drøftelse af højskolens kerne og didaktiske overvejelser. Sådanne større fælles projekter skal med afsæt i aktiv skoledeltagelse fortsætte.

I en årrække har det uddannelsespolitiske været et mantra, at de unge skal hurtigt igennem uddannelsessystemet, uanset at forløbsundersøgelser viser, at det kan betale sig "at skynde sig langsomt" ved at tage en kvalificeret pause inden videreuddannelse. Men også de personlige og sociale kompetencer har betydning for sikkert valg og gennemførelse af uddannelse. Nogle højskoler har etableret samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner og tilbyder faglig forberedelse til optag på disse. For nogle unge, der er ved at gå i stå på en uddannelse, kan højskolen være et tiltrængt "pit-stop" for at genvinde lysten til uddannelse. Det er derfor vigtigt, at højskolekursernes uddannelsesmæssige værdi anerkendes som en del af unges karrierevej. I en globaliseret verden i hastig forandring er det vigtigt at kunne udtænke nye løsninger og identificere nye behov - både socialt og teknologisk, og her understøtter højskolens læringsrum udviklingen af innovative og kreative evner.

I en årrække har højskolens tilbud udgjort en mindre og mindre del af den indsats, der gøres for at ledige voksne (gen)vinder fodfæstet på uddannelses- og arbejdsmarkedet, og at voksne i job kan nyorientere

gennem et kortere højskolekursus. Udover at arbejde for at fjerne de lovgivningsmæssige barrierer herfor er det en prioriteret opgave dels at understøtte udviklingsarbejdet i forhold til udviklingen af nye former for kurser, dels at sikre ordentlig finansiering heraf. I sammenhæng hermed skal der arbejdes for, at jobcentre, arbejdsmarkedets parter og virksomheder får øjnene op for de muligheder, der kan ligge i et højskolekursus.

Det er en vigtig opgave for foreningen at udbyde relevante kurser og efteruddannelse for alle personalegrupper på landets folkehøjskoler. Efteruddannelse giver ny viden til gavn for skoleudvikling, og mødet med kolleger fra andre skoler giver inspiration til egen skole. Derfor skal kurser og efteruddannelse være et vigtigt indsatsområde.

Strategiske mål frem til 2017:

1. **Højskolepædagogik.** Højskoledidaktikken og højskolefagligheden er debatteret, udviklet og beskrevet, gerne i samarbejde med forskningsverdenen. Den bidrager til den generelle pædagogiske udvikling i Danmark.
2. **Kursus og netværk.** Der er udviklet kursustilbud og netværksarrangementer, som er relevante for de enkelte lærer- og personalegrupper, og derudover tiltrækker aktører uden for højskolebevægelsen.
3. **Eksperimentarium.** Højskolen fungerer og omtales som et eksperimentarium, hvor kursusedtagere identificerer nye udfordringer og finder nye løsninger på samfundets fælles opgaver.
4. **Uddannelsessamarbejde – videregående uddannelser.** Højskolerne har opnået status som et naturligt led i unges vej til videregående uddannelse – både før og under de formelle uddannelsesforløb.
5. **Uddannelsessamarbejde – ungdomsuddannelser.** Højskolen anerkendes som et naturligt og ligeværdigt element i fleksible ungdomsuddannelser – både indholds- og finansieringsmæssigt.
6. **Læring for livet.** Højskolernes korte kurser har betydning for voksne i alle aldre. Højskolen har endvidere markeret sig som en anerkendt og betydningsfuld aktør med efteruddannelsetilbud i tilknytning til arbejdslivet og til de overgangsperioder, som voksne i stigende grad oplever.

D. Information og markedsføring

FFD skal skabe interesse for og formidle oplysning om folkehøjskolerne kurser/virksomhed.

Den overordnede målsætning for foreningens informationsvirksomhed er at øge tilgangen til folkehøjskolerne kurser og medvirke til at styrke den politiske anerkendelse og folkelige forankring. Foreningens seneste kampagne "Find det du er god til" har haft solid opbakning fra højskolerne, og der er generel enighed om, at fælles større kampagner med klare budskaber er vigtige.

Internt i foreningen skal der fortsat arbejdes med at optimere kommunikationen mellem højskolerne og foreningen - herunder at medvirke til at fremme en fælles identitet omkring højskolens idé. Samtidig skal foreningen understøtte højskolerne og omverdenen med kvalificeret information og rådgivning.

Strategiske mål frem til 2017:

1. **Elevfremgang.** Foreningens oplysning om højskolerne er nået bredt ud og har medvirket til, at højskolerne har fremgang i antallet af deltagere på både korte og lange kurser.
2. **Kendskab.** Foreningens informations- og oplysningsvirksomhed har bidraget til, at højskolen bredt set er anerkendt.
3. **Internationalt kendskab.** Information og viden om højskolen er let tilgængelig og understøtter, at unge fra hele verden finder et højskoleophold i Danmark attraktivt.
4. **Værdi.** Værdien for alle aldersgrupper af et højskolekursus er synlig. Højskolen tillægges positive værdi i den brede offentlighed. Ord som forpligtende fællesskaber, faglig udvikling og personlig afklaring står centralt i folks bevidsthed, når de omtaler højskolerne.
5. **Fælles udtryk.** Højskolerne anser foreningens kommunikations- og markedsføringspolitik for relevant og tidssvarende, og der er fortsat opbakning til fælles, større kampagner. Højskolerne opleves som en enhed, der samtidig rummer den enkelte højskoles egenart.

E. Rådgivning og konsulentbistand

FFD skal yde service til højskolerne i deres økonomiske og administrative arbejde og til de personlige medlemmer.

Det er afgørende for højskolerne, at der med det omfattende regelsæt, som skolerne er underlagt, leveres kvalificeret rådgivning fra sekretariatet. FFD skal have en lettilgængelig og professionel service til højskolerne og tilbyde kurser og efteruddannelse for det tekniske og administrative personale. Foreningens service skal omfatte såvel ledelse og administration som bestyrelser og øvrigt personale. Foreningen skal endvidere medvirke til, at løn- og ansættelsesvilkår for skoleformen er sammenlignelig med tilsvarende områder.

Strategiske mål frem til 2017:

1. **Kvalificeret rådgivning.** Servicen til skolerne er fastholdt på et niveau, så skolerne oplever hurtig og kvalificeret rådgivning og sagsbehandling.
2. **Tilgængelighed.** Foreningens IT-service og hjemmeside opleves som relevant, opdateret og lettilgængelig.
3. **Opkvalificering.** Der tilbydes relevante kurser, og der er udbygget regionalt samarbejde/faglige netværk om kursus- og efteruddannelsesvirksomhed, der faciliteres af FFD.
4. **Løn- og ansættelsesvilkår.** Løn- og ansættelsesvilkår for lærere og forstandere er på vilkår, der gør skoleformen attraktiv for interesserede ansøgere.
5. **Personlige medlemmer.** Foreningen tilbyder information og rådgivning til de personlige medlemmer om forholdene på deres ansættelsesområde.

F. Internationalt arbejde

FFD skal bidrage til folkehøjskolernes og medlemmernes engagement i internationalt og mellemfolkeligt arbejde.

Højskolen skal fortsat være et attraktivt tilbud til internationale elever, ligesom højskolernes undervisning skal bære præg af, at vi lever i en globaliseret verden. Foreningen skal stadig arbejde for, at der skabes gode betingelser for, at internationale elever kan tage ophold på en folkehøjskole og i videst mulig omfang støtte de enkelte skolers internationale arbejde.

I de seneste år har foreningen nedtonet det internationale arbejde, bortset fra den del der har fokus på internationale elevers deltagelse på danske højskoler, og højskolerne har i mindre grad involveret sig i fælles projekter.

Der foregår internationalt og mellemfolkeligt arbejde på de enkelte højskoler, men som samlet skoleform kan den danske folkehøjskole markere sig mere tydeligt på det internationale felt. Vi er en særlig skoleform, der kan bidrage i forhold til læring, oplysning, demokratisk dannelse og bæredygtighed, ligesom vores dialogbaserede, medinddragende praksis er eksemplarisk i forhold til etablering af stærke civilsamfund. Et sådant fælles internationalt arbejde skal hvile på skolernes opbakning og aktivitet.

Strategiske mål frem til 2017:

1. **Støtte til udenlandske elever.** Der er fortsat statslige støttemuligheder til udenlandske elevers deltagelse på højskoleophold.
2. **God praksis.** Højskolerne har et godt ry i forhold til modtagelse af udenlandske elever, og alle højskoler har tilsluttet sig foreningens etiske retningslinjer.
3. **Mellemfolkeligt arbejde.** Interesserede højskoler har gavn af foreningens støtte til at indgå i mellemfolkeligt udviklingsarbejde.
4. **Internationalt samarbejde.** FFD og højskolerne deltager så vidt muligt som aktører i relevant internationalt uddannelsessamarbejde med sigte på gensidig inspiration og erfaringsudveksling.
5. **Samarbejde.** Der er etableret et netværk med deltagelse fra højskoler, der arbejder med mellemfolkeligt og internationalt arbejde.

Det du ikke lærer andre steder

Højskolerne

Folkehøjskolernes Forening i Danmark
Højskolernes Hus - Nytorv 7
1450 København K

Tlf. 3336 4040
Email: kontor@ffd.dk
www.hojskolerne.dk
www.ffd.dk